

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík: 27.2 2017
Tilvísun: 201702-0033

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum um fyrirtækjaskrá, nr. 17/2003, með síðari breytingum (aukinn aðgangur að fyrirtækjaskrá).

Þær upplýsingar sem vistaðar eru í fyrirtækjaskrá eru opnar en gerð er krafa um sérstakt gjald vegna útgáfu vottorða, staðfestinga o.fl. og er það eðlilegt þar sem um opinber vottorð er að ræða. Mikilvægt er hins vegar bæði einstaklingum og fyrirtækjum að eiga greiðan og hindrunarlausan aðgang að rafrænni uppflettingu í skránni og þess vegna tekur Alþýðusamband Íslands undir þau sjónarmið sem að baki þessu frumvarpi búa.

Virðingarfyllst,

Magnús M. Norðdahl hrl.,
lögfræðingur ASÍ.

Alþingi, nefndasvið
b.t. efnahags- og viðskiptanefndar
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Persónuvernd

Rauðarárstíg 10 105 Reykjavík
sími: 510 9600 bréfasími: 510 9606
netfang: postur@personuvernd.is
veffang: personuvernd.is

Reykjavík, 16. mars 2017

Tilvísun: 2017020364GÍÁ/--

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fyrirtækjaskrá, nr. 17/2003.

Persónuvernd vísar til tölvupósts nefndasviðs Alþingis, f.h. efnahags- og viðskiptanefndar, dags. 24. febrúar 2017, þar sem óskað er umsagnar stofnunarinnar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fyrirtækjaskrá, nr. 17/2003, með síðari breytingum (aukinn aðgangur að fyrirtækjaskrá) (116. mál á 146. löggjafarþingi, þskj. 175).

Með frumvarpinu er lagt til að ekki skuli taka gjald fyrir rafræna uppflettingu gagna úr skránni og að sömu upplýsingar skuli vera aðgengilegar þar og ef greitt væri fyrir eintak af gögnum úr skránni, en að óbreyttu er einungis hægt að fá upplýsingar um stjórn og ársreikninga félaga gegn greiðslu.

Í frumvarpinu eru ekki gerðar efnislegar breytingar á því hvaða upplýsingar eru aðgengilegar almenningi heldur einungis fallið frá gjaldtöku. Verði birting upplýsinganna gerð gjaldfrjáls eru líkur á að uppflettingum í skránni muni fjölga verulega. Persónuvernd leggur af þeirri ástæður áherslu á að farið sé að meginreglum laga nr. 77/2000, um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga s.s. að gæta ber meðalhófs við alla söfnun og meðferð persónuupplýsinga, sbr. 3. tölul. 1. mgr. 7. gr., og ekki skuli afla eða birta umfangsmeiri upplýsingar en nauðsynlegt er miðað við þann tilgang sem stefnt er að hverju sinni.

Að öðru leyti gerir Persónuvernd ekki athugasemdir við frumvarpið.

F.h. Persónuverndar,

Alma Tryggvadóttir

Alma Tryggvadóttir

Gunnar Ingi Ágústsson

Gunnar Ingi Ágústsson

Reykjavík, 16. mars 2017

R2017020046/12.8.4

Alþingi, nefndarsvið
Kirkjustræti
150 REYKJAVÍK

Kt. 420169-3889

Umsögn ríkisskattstjóra um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fyrirtækjaskrá, nr. 17/2003, með síðari breytingum - 116 mál, þskj. 175

Ríkisskattstjóri þakkar fyrir tölvupóst sem barst 7. mars 2017 þar sem gefinn er kostur á að veita umsögn um ofangreint þingmál.

Með frumvarpinu er lögð til breyting á 8. gr. laga nr. 17/2003, um fyrirtækjaskrá sem felur í sér að við rafræna uppflettingu í skránni skulu allar upplýsingar birtast án þess að gjald sé tekið fyrir.

Í fyrirtækjaskrá eru skráðir einstaklingar, félög og aðrir aðilar sem stunda atvinnurekstur eða sjálfstæða starfsemi. Einnig eru þar skráðar stofnanir og fyrirtæki í eigu ríkisins og sveitarfélaga sem og félög, samtök og aðilar, aðrir en einstaklingar, sem hafa með höndum eignaumsýslu, eru skattskyldir eða bera aðrar skattalegar skyldur. Loks er aðra starfsemi sem ríkisskattstjóri sér ástæðu til að skrá einnig að finna í fyrirtækjaskrá. Skráin inniheldur þannig allan atvinnurekstur í landinu en einnig lögbundna eða frjálsa félagastarfsemi svo sem áhugamannafélög, húsfélög, veiðifélög o. fl.

Rétt er að benda á að í lögum um fyrirtækjaskrá eru tiltekin þau atriði sem ber að skrá um hvert félag. Þar er um að ræða nauðsynlegar grunnupplýsingar um hvern aðila. Í sérlægum eru síðan kröfur um skráningu viðtækari upplýsinga svo sem í lögum um hlutafélög, einkahlutafélög, sameignarfélög, samvinnufélög o.s. frv. Þær grunnupplýsingar sem kveðið er á um í lögum um fyrirtækjaskrá eru nú að nánast að öllu leyti þegar aðgengilegar hverjum sem er á heimasíðu RSK án endurgjalds. Hins vegar hefur verið tekið gjald fyrir miðlun ítarlegri upplýsinga og vottorða samkvæmt sérlægum.

Ríkisskattstjóri er A-hluta stofnun á fjárlögum og nýtur beinna fjárframlaga þaðan til rekstrar embættisins. Það á þó ekki við um starfsemi ársreikningaskrár og hlutafélagaskrár sem í daglegu tali eru oft nefndar fyrirtækjaskrá. Skráarhaldið er að verulegu leyti fjármagnað með

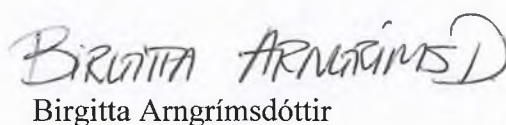
innheimtu þjónustugjalda vegna upplýsinga til endursöluaðila. Eru það miðlarar sem fengið hafa skrár afhentar frá RSK gegn þjónustugjaldi, sem endurselja svo upplýsingarnar oft með því að bæta við þær eða breyta og auka þannig virði þeirra. Væru upplýsingar gjaldfrjálsar er ljóst að starfsemi miðlara myndi verulega raskast. Kaupendur þessara upplýsinga eru að langmestu leyti fjármálafyrirtæki, lögmenn, endurskoðendur og viðskiptalífið.

Af greinargerð með frumvarpinu má ráða að flutningsmenn geri ráð fyrir að breyting á lögum um fyrirtækjaskrá leiði til gjaldfrelsis hjá ársreikningaskrá. Svo er ekki þar sem lagaákvæði um þá skrá að finna í lögum um ársreikninga.

Tilgangur þess að taka á móti, varðveita og veita aðgang að ársreikningum er einkum að gefa atvinnulífmu tæki til að meta hvort stýra eigi fjármagni til viðkomandi fyrirtækja, hvort sem er í formi lána og annarrar fyrirgreiðslu eða sem hlutafjár. Ef aðgangurinn ætti með öllu að vera gjaldfrjáls þyrfti að mæta fjármögnun skráarhaldsins með hækkun á opinberum framlögum til stofnunarinnar. Það er einnig vert að hafa í huga að gjaldfrjáls aðgangur myndi hafa í för með sér margfalda fjölgun þeirra aðila sem óska eftir aðgengi að upplýsingum og þar með auknar þjónustuskyldur. Líklegur árlegur kostnaður vegna þessa alls gæti orðið hátt í 200 milljónir í missi þjónustugjalda auk kostnaðar við að setja upp og viðhalda nægilega öflugum kerfi til miðlunar gjaldfrjálsra upplýsinga. Ákvörðun af þessu tagi hefði í för með sér að aðgangur og viðhald skráanna yrði fjármagnaður af almannafé í stað þess að þeir einir sem nota upplýsingarnar greiði fyrir þær. Ef engin gjaldtaka yrði, myndi það leggja þá skyldu á RSK að afhenda án takmörkunar öllum sem þess óska óvenju viðamiklar skrár að hluta eða öllu leyti, sem óvíst er um notkun á og heimild fyrir hjá þeim sem upplýsinga beiðist.

Virðingarfyllst

Skúli Eggert Þórðarson

Birgitta Arngrímsdóttir

Reykjavík, 23. maí 2017
R2017050042/6.2

Alþingi, efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8
150 REYKJAVÍK

Kt. 420169-3889

Svar við fyrirspurn efnahags- og viðskiptanefndar varðandi 116. þingmál um aukinn aðgang að fyrirtækjaskrá

Með tölvupósti dags. 15. maí sl. er óskað eftir nánar tilgreindum upplýsingum um rekstur fyrirtækjaskrár ríkisskattstjóra.

I. Almennt um fyrirtækjaskrá

Um starfsemi fyrirtækjaskrár ríkisskattstjóra gilda lög nr. 17/2003, en á því ári var ríkisskattstjóra falið að annast rekstur skráarinnar.

Fyrirtækjaskrá er samheiti yfir þær skrár sem haldnar eru um atvinnurekstur í landinu og má þar helstar nefna; hlutafélagaskrá, einkahlutafélagaskrá og samvinnufélagaskrá. Frá 1. janúar 2014 tók ríkisskattstjóri yfir firmaskrá, sem sýslumenn höfðu haldið um sameignarfélög, samlagsfélög og firmaheiti.

Auk framangreindra lögboðinna skráa heldur ríkisskattstjóri einnig skrár yfir áhugamannafélög, gefur út kennitölur þeirra fyrirtækja, sjóða og stofnana, sem fá sjálfstæða skráningu hér á landi, hvort heldur skráning lögaðila fer fram hjá fyrirtækjaskrá eða öðrum skráningaraðilum.

Að þessu frátöldu eru ýmsar aðrar skrár sem ríkisskattstjóri annað hvort heldur eða gerir tímabundið vegna sérstakra verkefna. Þar má nefna launagreiðendaskrá, virðisaukaskattsskrá, tryggingagjaldsskrá, skattskrá, álagningarskrá einstaklinga, álagningarskrá lögaðila og staðgreiðsluskrá. Allt er þetta umfangsmikið skráahald sem tekur mikinn tíma en er nauðsynleg til að unnt sé að sinna þeim verkefnum sem lögbundin eru. Auk þess eru gerðar til tímabundna nota ýmsar skrár, svo sem endurgreiðsluskrá, inneignarskrá, sveitarsjóðsgjaldaskrá og skuldajöfnunarskrá. Síðastgreindu skrárnar eru allar gerðar árlega við álagningu opinberra gjalda og úreldast sjálfkrafa.

Líta má á fyrirtækjaskrá sem eins konar regnhlíf yfir aðrar skrár, þar sem skráðar eru og birtar eru grunnupplýsingar um þau atvinnufyrirtæki sem skráð eru og skrá skal, sbr. 4. gr. laganna, þar sem segir:

„Í fyrirtækjaskrá skal skrá eftirfarandi upplýsingar eftir því sem við á:

1. Heiti.

2. Kennitölu.

3. Heimilisfang.
4. Rekstrar- eða félagsform.
5. Stofndag.
6. Nafn, lögheimili og kennitölu forráðamanna.
7. Atvinnugreinarnúmer samkvæmt atvinnugreinaflokkun Hagstofu Íslands.
8. Slit félags.
9. Önnur þau atriði sem skylt er að skrá um starfsemi félaga og fyrirtækja samkvæmt lögum eða nauðsynlegt eða hagkvæmt þykir að skrá vegna hagsmuna opinberra aðila eða miðlunar upplýsinga til opinberra aðila, fyrirtækja og almennings. “

Samkvæmt 8. gr. laganna skal ríkisskattstjóri veita opinberum aðilum, fyrirtækjum og almenningi upplýsingar úr fyrirtækjaskrá. Á vef ríkisskattstjóra hefur almenningi um langt skeið verið unnt án nokkurs kostnaðar að fletta upp á grunnupplýsingum um fyrirtæki landsins s.s.

Nafn

Kennitölu

Heimilisfang

Rekstrarform

Virðisaukaskattsnúmer

Ísat nr.

Þá eru sýndar dagsetningar; stofngagna, samþykkt, aukatilkynninga og önnur gögn.

Frekari upplýsingar en hér koma fram eru almenningi ekki aðgengilegar á vef ríkisskattstjóra, en unnt er annað hvort að fletta upp á upplýsingum í afgreiðslu ríkisskattstjóra eða fá útprentanir á einstökum upplýsingum gegn gjaldi.

Þá ber þess að geta að Ársreikningaskrá er sjálfstæð skrá sem er hliðstæð fyrirtækjaskrá og stendur þannig utan þeirra skráa sem almennt eru taldar falla undir fyrirtækjaskrá.

II. Svör við framsettum spurningum

1. Hve mikið kostar rekstur fyrirtækjaskrár?

Heildarkostnaður vegna rekstrar fyrirtækjaskrár á árinu 2016 var um 248 m.kr. Það sundurliðast í stærstu dráttum þannig:

launakostnaður skráasviðs RSK 155 m.kr.,

nýsmíði og rekstur tölvukerfa v/skráasviðs 22 m.kr.,

vinna starfsmanna við hugbúnaðargerð á tæknisviði RSK v/skráasviðs 30 m.kr.,

húsnæðiskostnaður 7,5 m.kr.

annar rekstrarkostnaður, póstur, prentun, fundir, ferðalög, rekstrarvörur, eignakaup o.fl. 33,5 m.kr.

2. Hvaða upplýsingar úr fyrirtækjaskrá eru ríkisskattstjóra nauðsynlegar vegna skattálagningar?

Skattlagning byggir frá örófi á öruggri og tæmandi skráningu skattskyldra aðila ásamt flokkun þeirra eftir rekstrarformum og atvinnugreinum. Í 2. gr. tekjuskattslaga eru taldir upp skattskyldir lögaðilar og ræðst skattlagning þeirra og skattprósenta m.a. af því hvort um er að ræða félög sem rekin eru með takmakaðri eða ótakmarkaðri ábyrgð

félagsmanna s.s. gildir annars vegar um hlutafélög og hins vegar um sameignarfélög. Hvert félag sem skylt er að skrá og skráð er af viðskiptalegum ástæðum þarf þannig að rata með öruggum og skilvirkum hætti inn á skattgrunnskrá skrá sem unnin er upp úr skrám fyrirtækjaskrár og er grundvöllur álagningar opinberra gjalda á skattskylda lögaðila.

Þá þykir rétt að undirstrika að skatteftirlit byggir á greiðu aðgengi að viðtækum og öruggum upplýsingum um eðli og rekstur þeirra fyrirtækja sem til skoðunar eru hverju sinni. Hér skipta verulegu máli skráðar upplýsingar um eigendur og stjórnendur hlutafélaga, þegar metin eru viðskipti eigenda við félag sitt eða viðskipti við tengd félög, fyrirtækjasamstæður og önnur atriði sem kann að verða að leggja til grundvallar á viðskiptum og skattalegum ráðtöfunum þeirra lögaðila sem sæta skatteftirliti hverju sinni.

Högun á gagnagrunnum og möguleikar á því að kalla með greiðum hætti fram þær upplýsingar sem máli skipta er þannig afar þýðingarmikill þáttur í skattframkvæmd á sama tíma og þessar upplýsingar nýtast jafnt almenningi og viðskiptalífmu.

Fyrirtækjaskrá er ætlað að taka við upplýsingum sem skylt er að skrá vegna stofnunar félaga eða fyrirtækja og viðhald skráðra upplýsinga styður þannig við öryggi viðskiptalífsins og skilvirka skattframkvæmd.

3. Hverjar eru sértekjur ríkisskattstjóra vegna gagna úr:

a) fyrirtækjaskrá (grunnupplýsingar fyrirtækja og listi yfir stjórnarmenn)?

Ekki er krafist gjalds fyrir grunnupplýsingar en viðbótarupplýsingar sem innihalda hvernig framkvæmdastjórn eða forráð félags er háttað, kostar kr. 4 kr. hver uppfletting í tölvukerfi. Þessar tekjur eru óverulegar og námu alls um 340 þús. kr. árið 2016. Tekjur RSK af fyrirtækjaskrá koma að mestu leyti frá fyrirtækjum og stofnunum sem gera samning um afnot af rafrænu afriti fyrirtækjaskrár. Fyrir þau afnot greiðir viðkomandi aðili árgjald sem nemur 100.800 kr. Í því er m.a. innifalinn réttur reglulegra uppfærslna á fyrirtækjaskrá frá miðlara.

Þá er greitt gjald vegna svokallaðs kennitölugjalds við skráningu í fyrirtækjaskrár sem aðili greiðir við skráningu. Gjaldið nemur kr. 5.000 á hverja kennitölu. Heildartekjur RSK af fyrirtækjaskrá árið 2016 voru 39,5 m.kr.

b) ársreikningaskrá (ársreikningar eða unnar upplýsingar úr ársreikningum)?

Tekjur RSK af ársreikningaskrá koma af sölu ársreikninga, annars vegar með rafrænum hætti í gegnum miðlara og hins vegar í afgreiðslum RSK þar sem þeir eru afhentir á pappírformi. Heildartekjur RSK af ársreikningum á árinu 2016 voru 37,6 m.kr. þar af er sala til miðlara kr. 32,8 m.kr.

c) hlutahafaupplýsingar.

Hér þarf að gera athugasemd þar sem spurningin er ekki nægjanlega skýr. Engar tekjur koma af sölu vegna svokallaðra hlutahafa upplýsinga. Á hinn bóginn er aflað upplýsinga úr hlutafélagaskrá, svo sem hér síðar greinir.

Tekjur af hlutafélagaskrá koma annars vegar frá miðlurum og hins vegar úr afgreiðslu RSK. Seld eru vottorð úr hlutafélagaskrá sem og samþykktir, aukatil kynningar,

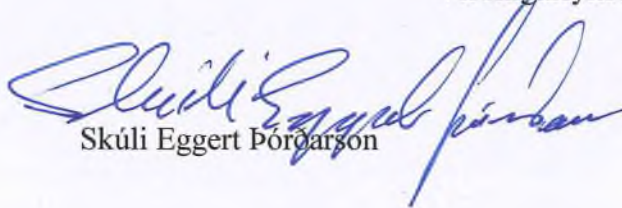
samrunagögn o.fl. Tekjur sem komu frá miðlurum voru 65,9 m.kr. og úr afgreiðslu RSK 25,5 m.kr. Heildartekjur af sölu upplýsinga úr hlutafélagaskrá árið 2016 voru því 91,4 m.kr.

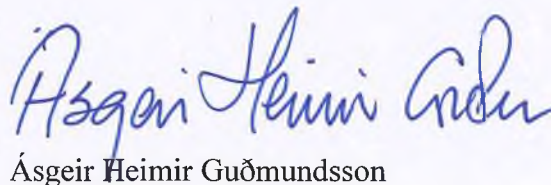
4. Hversu margar beiðnir koma á ári um upplýsingar úr:

- a) fyrirtækjaskrá (grunnupplýsingar fyrirtækja og listi yfir stjórnarmenn)?
Grunnupplýsingar eru án gjaldtöku en ekki eru fyrirbyggjandi talningar á þeim uppflettingum. Viðbótarupplýsingar sem innihalda nafn framkvæmdastjóra/forráðamanna voru hins vegar 85.312.
- b) ársreikningaskrá (ársreikningar eða unnar upplýsingar úr ársreikningum)?
Heildarfjöldi seldra ársreikninga árið 2016 voru 34.718.
- c) hlutafélagaskrá (sjá aths. um ónákvæmt orðalag)
Fjöldi útgefinna vottorða úr hlutafélagaskrá var samtals 154.600 og fjöldi samþykktar aukatil kynninga og samrunagagna var 37.393.

Hjálagt er skjal um heildartekjur ríkisskattstjóra af skrá skráasviðs ríkisskattstjóra árin 2014 - 2016.

Virðingarfyllst

Skúli Eggert Þórðarson

Ásgeir Heimir Guðmundsson

Tekjur RSK af hlutafélagaskrá, fyrirtækjaskrá og ársreikningaskrá

Uppruni tekna	2014	2015	2016
Hlutafélagaskrá	83.000.000	89.200.000	91.400.000
Fyrirtækjaskrá	34.600.000	35.500.000	39.500.000
Ársreikningaskrá	30.800.000	37.400.000	37.600.000
Samtals:	148.400.000	162.100.000	168.500.000